

BASINA VE KAMUOYUNA
17 Mart 2005
Hükümeti Uyarıyoruz! ERDEMİR'den Elini Çek

Demir-çelik sektörü, dünyada olduğu gibi Türkiye ekonomisinde ve sanayisinde lokomotif sektör olma özelliğine sahiptir. Ülkelerin demir-çelik sanayinde gözlenen gelişmeleri ile kalkınma süreçleri arasındaki bu yakın ilişki, demir-çelik ürünlerinin hemen hemen bütün endüstriyel alanlara (inşaat, otomotiv, demiryolu, gemi, tarım aleti, beyaz eşya ve daha pek çok cihaz ve eşya üretimine) girdi vermesinden kaynaklanmaktadır.

Kurtuluş Savaşı sonrası ülkenin ulusal sanayisinin kurulması ülkenin inşası ve dışa bağımlılıktan kurtarılması amacıyla, 26 Mart 1926 da "Demir Sanayininin Tesisine Dair 786 Sayılı Kanun" çıkarılmıştır. Ve altı yıl sonra ilk çelik fabrikası, 1932 yılında Kırıkkale'de Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü bünyesinde kurularak, her türlü takım çelikleri, makine yapı çelikleri ve az miktarda inşaat çelikleri üretimine başlamıştır.

İlk ağır demir sanayininin temeli ise, maden kömürü havzasına yakın oluşu, demir yolu güzergahında bulunuşu ve jeolojik konumu nedeniyle, 3 Nisan 1937'de Karabük'te kurulmuş ve işletme üniteleri, 1 Haziran 1939 tarihinden itibaren, 150.000 ton çelik kapasitesi ile faaliyete geçmiştir. Gelişmeye paralel olarak artan talep nedeniyle Karabük Demir-Çelik Tesisleri, 1950 yılından sonra yurtiçi talebi karşılayamaz olmuş ve tüketiciler bu açığı ithalat yoluyla karşılamak zorunda kalmışlardır.

Ülkenin yeniden çokuluslu çelik tekellerine bağımlı hale gelmesi ve büyük miktarda dövizin yurtdışına aktarılmasını önlemek için ikinci demir-çelik tesisi kurulması gündeme gelmiştir. Ancak, ülkede yeterli yerli sermayenin olmaması nedeniyle %50 den fazla hissesi kamu ait olmak üzere "Özel Statü"de yeni bir entegre demir-çelik tesisi kurulması için 28 Şubat 1960 tarihinde 7462 sayılı özel bir Kanun çıkarılarak Ereğli Demir-Çelik Tesislerinin özel bir şirket olarak kurulması sağlanmıştır. Eylül 1961'de tesisin yapımına başlanmış ve tesis çok kısa bir sürede 1965 yılının Mayıs ayında, 470 bin ton kapasite ile faaliyete geçmiştir.

Ülkenin gelişimine paralel olarak, sanayileşmenin artan çelik talebini karşılayabilmek için 3. bir entegre demir-çelik tesisinin daha kurulması gündeme gelmiş ve 3 Ekim 1970'te; İskenderun Demir-Çelik Fabrikalarının temeli atılarak, 1975'ten itibaren kademeli bir şekilde işletmeye alınmıştır.

Zaman içinde dönemin iktidarları ülke sanayisinin lokomotifi olan bu güzide tesisleri yandaşlarının rant kapısı ve siyasi emellerinin arka bahçeleri olarak kullanmışlar ve IMF ve Dünya Bankasının Özelleştirme Politikalarının alt yapısını oluşturan KİT'ler devletin sırtında kamburdur imajının yaratılması içinde tesislerin yenileme-kapasite artırma yatırımları için kaynak vermemişlerdir. Yıllardır bu tesisleri zarar etmeye mecbur bırakmışlardır.

İşte bugünkü iktidar tarafından; Babalar gibi satarım, satılmayacak hiçbir şey yok... gibisinden sloganlarla ve anlayışla, içindeki stok ve nakitleriyle "Özelleştirme" yapıyor aldatmacası ile alana adeta hediye edilen sanayi tesislerimiz bir bir kapanmaktadır.

Bu gidişle çıkarılan madenleri katma değeri yüksek ara veya uç ürünler üreterek ülke sanayisine hammadde verecek tesislerimiz kalmayacaktır. İktidarın “Madencilerin önünü açacağız” diye övünerek çıkarttığı yeni Maden Yasasıyla da madenlerimizin ham olarak yurt dışına satışının önü iyice açılmıştır. Türkiye çok yakında tamamen çok uluslu şirketlere hammadde veren ve yine onlardan ara veya son ürün alan bir ülke haline gelecektir. İthal edilen malzemelere bakıldığında bu gerçek açıkça görülmektedir.

Önümüzdeki günlerde sıra ERDEMİR’dedir

“Parayı veren düdüğü çalar,paranın rengi olmaz.” anlayışı ile ülkenin stratejik konumdaki entegre (madenden uç ürün üreten) tesisi ERDEMİR kamuya ait hisselerinin, önümüzdeki günlerde satılması planlanmaktadır.

Dünya demir-çelik devleri nefeslerini tutmuş bekliyorlar. Özelleştirmede uzmanlaştığı söylenen ÖİB, büyük bir acemilik (!) örneği göstererek, özelleştirmelerin yapıldığı ülkelerde danışmanlığını yaptığı birçok demir-çelik tesisine bu yolla sahip olduğu bilinen dünyanın en büyük demir-çelik üreticisi olma yolundaki İngiliz Mittal firmasını Erdemir’in satışı için kendine danışman olarak seçmiştir.

Özelleştirmeden sorumlu Bakan Kemal Unakıtan Meclis Soru önergesine verdiği yazılı cevapta, ERDEMİR’in Özelleştirmesi başlığı altında ERDEMİR’in özelleştirilmesinin nedenleri özelleştirme felsefesini; “...ERDEMİR’in dünya piyasalarına tam entegrasyonun sağlanması. Türk demir çelik sektöründe kalitenin artırılması ve uygun ürün yelpazesinin oluşturulması yoluyla verimli çalışacak pazar ortamlarının yaratılması. ERDEMİR’in stratejik faaliyetlerinin ve modern üretimin devamı için gerekli olacak yatırımın sağlanması ve garanti altına alınması. Uygun istihdamın garanti altına alınması ve sosyal normlara uygun çalışma ortamının sağlanması. Çevre standartlarına uygun olarak ERDEMİR’in verimli ve karlı olarak faaliyetlerini sürdürmesi,” diye açıklamaktadır.

Oysa bu felsefe ve nedenlerin ERDEMİR’İN gerçeğiyle ilgisi yoktur;

ERDEMİR Grubu bünyesinde, ERDEMİR ve İSDEMİR’le birlikte toplam 9 bağlı şirket bulunuyor. Grubun lokomotifi olan Ereğli Demir Çelik (ERDEMİR)’in geçen yılki net dönem kârı ise 463 milyon dolar olduğu. Grubun, geçen yıl ham çelikte yakaladığı üretim artış hızı ile dünya sıralamasında Çin’den sonra ikinci olduğu ve 2004 yılında 6,8 milyon ton üretim ve 3,2 milyar dolar satış geliri elde ettiğini beyan etmiştir. 2004 yılında 333 milyon dolar yatırım yaparken kapasite ve ürün çeşitliliğini artırarak Ülke ihtiyacını karşılamak amacıyla devam eden yatırımların değerini 1,1 milyar dolar olarak açıklamıştır. ERDEMİR, yarattığı kaynaklarla yatırımlarını finanse etmiş, maliyet açısından sektördeki diğer üreticilerle rahatça rekabet edebilir konuma gelmiştir.

ERDEMİR’in yönetiminin de belirttiği gibi bu başarıyı yakalamasında en önemli payın istihdam ettiği (15.000çalışan) çalışanları ve onların üretime verdikleri katkı ve çalışma barışıdır. Bu da uygun istihdam ve sosyal normlara uygun çalışma ortamının sağlanmasıyla başarılabilir. Oysa, özelleştirilen tüm tesislerde satın alan şirketin daha düşük ücretli işçi çalıştırılması için tesis işçileri kapının önüne konulmaktadır.

Çevre yaptırımları nedeniyle kendi ülkelerindeki tesislerini çevre yaptırımlarının olmadığı yada yabancı şirketlerce kolayca aşılacağı ülkelere taşıyan veya o ülkelerdeki tesisleri ele geçiren çok uluslu

şirketlerin ülkemizin çevre sorunlarına ne kadar hassas olduğu bilinmez değildir. Kamuoyu buna Cargill örneğinde yaşananlarla tanık olmuştur.

Bugün sahip olduğu; İSDEMİR, ERDEMİR-Maden (Ülkemizin en önemli demir cevheri ve tek pelet üreticisi konumunda olan DİVHAN A.Ş), ERDEMİR-Lojistik, ERDEMİR-Romanya, EÇSM, Erenco ve Çelbor (Türkiye'nin tek dikişsiz boru üretim tesisi) ürettiği kaliteli ürünleri, tesislerinin kapasitesi ve konumu, Ereğli ve İskenderun'da sahip olduğu liman tesisleri ile önemli bir bölgesel güç olma özelliğine ve ülke sanayisi için stratejik bir konuma sahiptir.

ERDEMİR' in ürettiği ürünleri kullanarak (inşaat, otomotiv, demiryolu, gemi, ziraat-tarım makineleri, beyaz eşya ve daha pek çok cihaz ve eşya üretiminde) ülkede bu sektördeki kuruluşlara hammadde sağlayan ve dünya fiyat dalgalanmaları karşısında satış fiyat ve şekillerini yerli sanayici lehine kullanabilen bu şirket yabancı tekellerin eline geçtiğinde, şirket kendi politikalarını ve stratejilerini uygulayacağından ERDEMİR' in bugüne kadar uyguladığı bu belirleyici özelliği ortadan kalkacaktır.

ERDEMİR'in gerçek satış nedeni ve felsefesi iktidarın sıcak para ihtiyacının karşılanması amacıyla halkın %46,12 hisseni satmak istemesidir.

Bu satışı yapmaya çalışan iktidarı bir kez daha uyarıyoruz

- Erdemir'in özelleştirilmesi ile sadece Erdemir değil, Erdemir'e bağlı İsdemir, Erdemir-Maden, Erdemir-Lojistik, Erdemir-Romanya, EÇSM, Erenco ve Çelbor'da yok pahasına satılarak ülkenin ulusal demir çelik sanayisi ve demir madenleri de çokuluslu tekellerin eline geçeceği,
- Ülke demir çelik sanayisi, planlaması ve stratejisinin, çok uluslu tekellerin kendi kar politikalarına terk edilmiş olunacağı,
- Erdemir'in ürettiği ürünleri kullanan yerli sanayimizin yabancı şirketin insafına bırakılacağı,
- Erdemir'de istihdam edilen 15.000 çalışanın işine son verileceği,
- Erdemir Tesisleri'ne bağlı olarak iş yeri kuran ve geçimlerini temin eden Ereğli esnafı ve halkının bu olanaklarını kaybedeceği,
- İşten çıkarılma dalgasının başlamasıyla Ereğli'den göçün başlayacağı,
- Ülkenin bu sektörde de dışa bağımlılığının artacağı,

bu sonuçlar ülkede satılan diğer sanayi tesislerimizde yaşanmıştır. Erdemir'de de bunlar yaşanacaktır.

İşte bu nedenlerle, ülkemizin Çelik üreticisi ülkeleri arasında 12. sırada bulunan önümüzdeki dönemde Avrupa'da 3. sıraya yükseleceği öngörülen demir-çelik sanayinin ve buna bağlı alt sektörlerin yaşaması için, halkın sahibi olduğu hisselerin hiçbir şekilde doğası gereği maksimum kar anlayışı temelinde çalışan yerli-yabancı şirketlerin eline geçmemesi, blok veya piyasaya arz yöntemleriyle satılmaması gerekmektedir.

İktidarı bu satıştan vazgeçmeye, demir çelik sanayimizin çokuluslu tekellerin eline geçmemesi için mücadelemize devam edeceğimize ve Ereğli'den yükselen bu satışa karşı çıkan yerel güçlerin verdikleri mücadelede yanlarında olduğumuzu bildiririz.

TMMOB METALURJİ MÜHENDİSLERİ ODASI